

TELEGRAFUL ROMÂN

Nr. 80. ANULU XIV.

Telegrafulu este de done ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. óra peo jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Sabiu, in 9/21 Octobre 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Eveniminte politice.

Sabiu in 8 Octobre.

Biletulu de mâna imperatescu indreptatu câtra contele Belcredi si de care amu amintitu in putne cuvinte in nrulu trecut este celu urmatoriu:

Iubite conte Belcredi! Candu amu publicatu prin manifestulu Meu din 17 Iuniu a. c. popóreloru Mele, cu adunca durere, neincungiurabil'a necesitate a resbelului, pentru aperarea bonului dreptu alu Austriei— in acestu momentu seriosu au respunsu popórele la chiamarea Mea cu o astfelu de bucuria sacrificatoriã, încátu acést'a a fostu pentru anim'a Mea cea tare ingrigita o adeverata satisfacere. Redicatoria erã consciinti'a, ca monarchu si poporu suntu condusi la unu pasiu atãta de seriosu de acelasi cugetu si de acelasi simtiementu.

Nefericitele eveniminte ce au urmatu dupa acést'a pre campulu de resbelu dela média-nópte, grelele sacrificii, ce le au impusu aceste imperiului Meu nu au sguduitu spiritulu patriotismului in poporu.

In capitala si in alte pârti au luat u mii de insi din buna voia armele, séu pentru cá sa intarésca sírurile armatei ori sa forneze corpuri de voluntari, séu pentru cá sa apere marginile de invasiuni inimice, acestu simtiu de sacrificare s'a aretatu si la ecuirea fecioriloru.

In credinciosulu Meu comitatu, in Tirolu, s'a radica intréga adeverata populatiune entusiasmata de patriotismu, spre respingerea eroica a inimicului, si scumpulu Meu regatu Boemi'a a pastratu intre suferintiele cele mai amare si intre pressiunile cele mai grele o astfelu de tienuta, cum póte sa o aiba numai unu poporu, care, asemenea fiiloru Tirolului, prin iubirea credincioasa câtra Dominitoriulu seu stravechiu, câtra imperiu si patria, scie dá istoriei o splendóre, ce nu palidéza nici odata.

Durere, ca in decursulu eveniminteloru resbelice, pressiunile s'au estinsu si asupr'a altoru tieri, asupr'a credinciosei Mele Moravie, Silesie, unei pârti din Austria de josu, Tirolului de média di si a tienutului Goritiei— si in tóte pârtile in tempulu acestei grele cercãri s'a manifestatu simtiulu de patriotismu si de credintia alu populatiunei nu numai neslabitu, ci chiaru in situatiunea cea mai periculósa in unu modu radicatoriu. Cu deosebire au fostu pentru Mine binefacátore participarea cea plina de iubire si de adeverata sacrificare, cu carea fura ostasii raniti ajutati si griji de câtra tóte clasele populatiunei.

Asiã se insira lângã impressiunile díleloru nenorocite suvenirea netrecátore de documentele cele mai pretiose de credintia si de nobilu sacrificiu alu popóreloru Mele si miscatu la anima Mi esprimu pentru acestea recunoscinti'a Mea cea mai multiamitória.

Te insarcinezu a aduce acést'a la cunoscinti'a generala, cu deosebire insa representantiiloru regatelor si tieriloru Mele cu ocasiunea adunãrilor loru ce au sa urmeze.

E detori'a regimului Meu de a aplicã tóte mijlócele raneloru celoru adenci cauzate prin reshoiu. Activitatea cea mai incordata e aici unu obligamentu sãntu, a câroru implinire conscientiósa o asteptu dela tóte organele regimului.

Cine au sacrificatu in tempulu acest'a greu pentru imperiu, are pretensiune la ajutoriulu imperiului cu care (ajutoriu) dupa dreptu si ecuitate nu trebuie traganatu.

Despre rezultatele mesuriloru deja luate de Dta vei avé sa-mi faci in continuu propuneru.

Schönbrunn, 13 Octobre 1866.

Franciscu Iosifu m. p.

Pulsky unulu dintre ministrii unguresci dela 1848—9, carele petrecu pâna mai deunadile cá emigrantu in strainetate, capatã concessiunea de a se întórce in patria, cá sa-si cercetedie famili'a. Cele mai multe díuarie a compatimitu pre numitulu fostu emigrantu pentru sórtea cea trista de care fu lovitu perdiendu soci'a si fii'a inca inainte de sosirea sea in Pest'a, prin mórté, si mai tardiu pre unu fiu alu seu. Acum aflãmu ca Pulsky acést'a e amestri-

atu fu primitu si in audientia la M. Sea si ca a si inceputu a se ocupã de studiarea si apretierea politicea ministrului Belcredi. Se dice ca parerea lui este, ca déca Belcredi mai remane neactivu, atunci partid'a lui Deak nu se mai póte sustiné in Ungari'a. Acést'a parere a produsu dorinti'a ministrului Belcredi de a discutã cu Pulsky asupr'a cestiunei unguresci.

Hr. Ztg. de eri aduce trei telegrame dintre cari dóne (unulu din Vien'a si altulu din Pest'a) anuntia, ca dietele transilvane suntu conchiamate prin unu rescriptu dela 14 Octobre n. pre 19 Novembre. Unu autografu imperatescu incunoscintiéza pre Cancelariulu de Mailáth despre motivulu amanãrei terminului de convocarea dietei unguresci, care motivu este epidemia, ce s'a estinsu asiã de tare in tier'a unguresca. Demanda in sa a face tóte dispositiunile necesarii, pentrucã indreptandu-se starea sanitaria a tieriei, diet'a numai decãtu sa-si póta incepe activitatea sea. Imperatulu multiamescé Ungariei pentru voluntari si recunósce nenumeratele dovedi de participare fatia cu raniti austriaci si ai aliatoru.

Unu altu (alu treilea) telegramu ne spune, ca Majestatea Sea a sositu in 18 Octobre in Brünn (Moravi'a) petrecutu de ministrulu de statu. Masse de poporu l'a salutatu cu bucuria. Giskra ia cuventatu. In respunsu recunósce Imperatulu purtarea cea esemplaria a cetãtiei Brünn si observa, ca puterea morala purcese din cercarea cea grea. Unde cercarea cea mai grea produce partea acést'a mai nobila a vietiei omenesci in totalitatea sea, acolo sperantiele in unu viitoriu mai bunu odihnescu pre unu temeiu neclãtitu. Imperatulu si va indreptã atentiunea inainte de tóte câtra implinirea acestoru sperantie.

Despre diet'a croata inca nu se face pomenire oficiósa, sciri in sa suntu ca se va conchiamã si acést'a pre 28 Noemvre.

Tratatulu de pace intre Austria si Itali'a despre care amintirãmu si noi mai de multe ori s'a publicatu in tóta estinderea lui, punctele de capetenia suntu cunoscute deja si cetitoriloru nostri.

Din Berlinu se imprascia scirea, ca in Ianuariu fiitoriu, adunandu-se parlamentulu germanu nordicu, actulu celu dintãiu va fi proclamarea regelui prussianu de imperatulu Germaniei.

Nu este demultu de candu erã vorb'a in unele foi despre concentrãri de trupe rusesci la marginile de média di si apusu ale imperiului. Unu corespundinte din Varsiovi'a alu unei foi silesiane anuntia acum, dupa isvóre sigure, cum dice elu, ca generalulu russescu Berg si alti generali din capulu armatei, ce se afla in Poloni'a, suntu chiamati prin telegrafu la Petersburg, spre a fi de fatia la consultãrile militare ce au sa se faca acolo. Dupa semne aru crede cine-va, ca suntu eventualitãti resboiose si óre-care pregatiri se si facu pe subt ascunsu. Asiã de e. a sositu ordinu de a provedé magazinele cu ovesu, ceea ce se intempla numai candu are sa se incapa pregatirea de unu resbelu.

Din Franci'a se spunea, cu vre-o cate-va dile mai nainte, ca starea sanetãtiei imperatului Napoleonu insuflã grigi fórté mari. Ba se spunea, ca Napoleonu s'a supusu unei operatiuni (Elu suferé de petra), dara operatiunea aru fi fostu fára succesu. Acum se scie, ca imperatulu nu s'a supusu la nici o operatiune pentruca e convinsu, ca nu aru fi in stare sa supórte durerile si asiã mai bine va mai traganã bolindu pâna i va concede bóla ins'a. Dupã „France“ se spune (dela 16 Octobre) ca starea sanetãtiei imperatului e buna si ca pâna in 22 Oct. va petrece la Biaritiu.

Din Serbi'a are „Zkf.“ o corespundintia datata din Belgradu in 12 Octobre n. Corespundintele comunica rezultatulu celu multiamitoriu, celu avura exercitiile militieloru serbesci din anulu acést'a. Ele dovedescu de o propasire si desvoltare insemnata a spiritului militariu. Principele Michailu rosti cu asta ocaziune urmatórea cuventare trupelor concentrate:

Militari! Dela infintiarea principatului Serbiei, dela tempulu, decandu natiunea serbesca au ajunsu a fi unu statu de sine si la o viétia politica,— astadi este pentru prim'a óra, candu unu regentu alu Serbiei vede o putere armata, provediuta cu tóte cele de lipsa, concentrata dinaintea sea. Sum convinsu ca voi sunteti veseli si mandri, ca amu inceputu cu voi manevrele, ce amu de

cugelu ale face cu arma'ta intréga, cautându unu locu pentru exercitiile militare, care avu o rola lórté insemnata in tempulu resbelor de eliberare si unde inainte cu cu 50 de ani arma'ta serbésca, avendu lipsa de cele mai necesarii, numai prin virtutea ei, condusa de tatalu meu, si a castigatu o coróna de nemurire; iara nóua ni-a lasatu unu focu sacru, care ne incaldiesce si mai tare, animele nóstre.

Domnii mei, oficiali si militari! Multiamitu cu propasirile Dvóstre de pâna acum, de cari tocm'a avui norocire a me convinge, ve esprimu ferbinte si parintésca mea multiamire. Totu odata in sa viezu in acea sperantia si credintia, ca spiritulu Dvóstre militariu, va corespunde nisuintieloru, cu cari eu nu sum crutiatoriu, candu e vorb'a de indeplinirea organizatiunei armatei, si la revederea cea mai de aprópe mi se va dá ocasiune sa ve dicu: Ve multiamescu soldatiloru! nu me amu insielatu in asteptárilé mele: Serbi'a e mandra cu voi! Sa traiti! Sa ne revedemu in buna sanetate!

Inmiitu resuná „ipak“ si „zivio“ din gurile militariloru, cari dupa aceea s'au reintorsu la trebile lorú cetatienesci.

Din corespundintia se vede mai departe ca reprezentantulu Romaniei la curtea Serbésca, Ioann Cantacuzinu si-a datu acreditivéle sele. Barbatulu acest'a se dice ca e bine alesu, avendu calitátile diplomatice, cari i inlesnescu a cuprinde pe deplinu missiunea sea.

Din C o n s t a n t i n o p o l e se telegraféza, ca o scrisóre vezirala, carea esprima oficialu recunóscerea Prinpelui de Hohenzollern, s'a tramisu la Bucuresci. Principele se astépta acolo. Cu acest'a aru fi delaturata diferint'a.— Sinodulu grecescu au recunóscutu independint'a bisericeii románe.

Din R o m a n i ' a aflámu ca joi erá sa plece Domnitoriulu la Constantinopole.

Revista diuaristica.

In o corespundintia a l. „Tag. a Böhm.“ cetimú urmatórele: „In privint'a deslegárei definitive a cestiunei constitutionalé seu in privint'a conducerei celei mai de aprópe actiuni parlamentarie, nu are inca nici dlu de Majlath nici d. conte Belcredi unu programu positivu. Amendoi domnii simpatiséza intr'aceea, ca le place sa lasse sa vina lucrurile, cá sa i afle in positiune siantiuita. Déca o asemenea positiune se póte numi destulu de asigurata, ne-amu indoi. Precum se scie sistem'a austriaca de fortaretie nu au putatu tiné peptu in resbelulu modernu. Pentruca, lucrú de miratu, noi amu trebuitu sa desiertámu cuadrilateru italiána, in pace, fára de a o fi aপরatu dupa cum s'aru fi cadiatu. Ministeriulu inca i-arú puté umblá asiá cu positiunile sele dupa siantiuri. Noi putemu dintr'odata sa audimú de predarea portfoiulu, inca inainte sa fia vorb'a de o lupta.

In care directiune va fi metamorfos'a nu este decisu. De-si „Schweitz Cor.“ anuntia, ca Archiducele Rainer este alesu de urmatoriulu lui Mensdorff si in legatura cu acestea vrea sa scia de conferintie insemnate in privint'a politiceii interne. In conferintie aceste se sustine impacarea cu Ungari'a, de principiu neclatitu si consántitu prin readunarea dietei unguresci.

„Presse“ dela 17 a. c. dice:

Pre candu contele Belcredi, dupa tóte cáte se potú vedé, este ocupatu cu pregatirile pentru actiunile de statu in Ungari'a, iara reprezentantii regatului (Ungariei) radimati pe dreptulu lorú celu bunu, cauta cu o linisce impunatóre la desvoltarea lucrurilor in diet'a cea mai de aprópe: se inmultiescu nevoile imperiului. Póra imp. d. l. publica cu incetulu prescrieri despre punerea in lucrare a legiloru finantiale, care s'au emisú in momente de celu mai mare periculu, si mai ca se aru paré, ca ministeriulu dupa restaurarea pácei vrea sa se folosésca de mijlócele finantiale ale imperiului pâna la estrem'a margine trasa de acele legi.

Déca sub asemenea impregiurári nu se mai audu numai plangeri singuratice, ci din tóte pártile incatráu ne intórcemu — si adeca nu prea tare, sub press'a austriaca,— candu se vede fiacare amenintiatu si pagubitu in interesele sele, mai avemú cauza de a ne mirá. Unu descurangiu generalu au ocupatu spiritele si prospectele de dile mai bune se departéza cu atát'a mai tare, cu cátu fapt'a mantuitóre e mai neaperatu de lipsa.

In „Albin'a“ gásimu urmatórea coresp. din Ciacov'a dela 27 l. tr.: Stimáte domnule Redactoru! Astadi in comun'a Ciacov'a convenimú mai multí preoti si invetiatori din Protopopiatulu românú gr. or. alu Ciacovei, domnulu administratoru protopopescu, prea zelosulu fiu alu natiunei nóstre, Ioane P. Seimanu, cu inima si cu sufletu plinu de bucuria, celorú ce au fostu de fatia le publicá cerculariulu Ilustr. Sele, neobositulu domnu Episcopu alu Caransebesiulu Ioan Popasu, prin carele s'a mandatu clerulu românú gr. orient., ca in viitoriu sa se fina rugaciuni cátra Dumnediu in S. bisericeii pentru Alessandru Nedelco si soti'a lui Ann'a, cari tóta averea lorú in suma cam la 40,000 fl. v. a. au binevoitu a o jertfi pre altariulu dulcéi nóstre natiuni, testandu susu amintitii pré nobili funoatdri averea lorú, pentru crescerea tineriloru orfani románi gr. or.

Acésta fapta pré démna de lauda, venindu la cunoscint'a celor'a ce au fostu de fatia, a umplutu inimile tuturor'a de mangaiere si de bucuria; simtindu vertosú fia-care, ca Dumnedieu candu fericesce unu poporu, vérsa din nectariulu seu celu plinu de bunatáti daruri sánte in inimile fiiloru lui, prin cari daruri, se sántiesce launtrulu lorú, i face si i misca apoi a fi plini de virtuti nobile, jertfindu-se fie-care, pentru luminare si civilisare, si prin aceste pentru marirea si fericirea lui.

Provedint'a divina binevoi a se indurá spre poporulu nostru românú, candu miscá inimile amintitoru pré nobili fundatori, a face acésta fapta filantropica, prea démna de lauda, si prea nobile.

Dumnedieu dara, dupa voi'a lui cea atoluputerica sa se indure a le dáruí viétia lunga si fericita ambiloru prea nobili fundatori. —

Dumnedieu dupa voi'a lui cea inalta, sa daruiesca viétia lunga si fericita, si Ilustr. Sele D. septemvir Simione Popovicu, carele s'a sirguitu, si a binevoitu a mijloci, sa se faca fapt'a acest'a, producátóre de fericire si mangaiere, pentru fiii orfani románi gr. or., si prin acest'a apoi marirea si fericirea dulcéi nóstre natiuni. —

In fine, ambiloru prea nobili fundatori A l e s s a n d r u N e d e l c o s i s o t i ' a l u i A n n ' a, pentru prea nobilele lorú fapte, cu fiasca devotiune in publicu pentru toti, fiii orfani le esprimu cea mai pie multiamire. —

Nicolae Nicolae vicu,
supremu docente românú in Ciacov'a.

Eata numitulu cerculariu;

Multu On. D. Adm. protop. Ioann P. Seimanu in Ciacov'a.

Copia nr. cons. 1284/1866.

Multu Onorate Dle Administratoru protopopescu!

Prea iubitulu barbatu alu natiunei románe si zelosulu credinciosu alu bisericeii nóstre dreptu maritóre románe resaritene, D. A l e s s a n d r u N e d e l c o, cetatienu si proprietariu in Pest'a, impreuna cu multu stimat'a-i socia Ann'a, nascuta Hauptman, au statoritu nerevocabilu a consacrá prin testamentu, dupa reposarea Dloru, tóta averea lorú cea insemnata, aprópe la 40,000 f. v. a. spre infiintarea unui institutu in orasiulu Lugosiu pentru crescerea prunciloru gr. or. románi seraci.

Unu exemplariu alu acestui testamentu de mare pretiu, tramisu mie, s'a si depusu la pastrare in archiv'a diecesana episcopésca spre inventuale folosire oficiósa.

Deci dandu-ti si multu On. DTale in cunoscintia acésta scire imbucuratóre vinu totodata a-ti impartási, ca consistoriulu nostru diecesanu, adunatu astadi in siedint'a estraordinara, a hotáritu a a se aduce cea mai ferbinte multiamita in numele intregéi nóstre Eparchiei atátu nobililoru fundatori A l e s s a n d r u s i A n n ' a N e d e l c o, cátu si Ilustratíci Sele Dlu Septemvir Simionu Popovicu, ca prea demnulu mijlocitoriu alu acestei fundatiuni, cu acelu adausu, cá numele marinimosiloru fundatori sa se pomenésca la S. jertfelnicu in vecii veciloru in tóte SS bisericeii ale diecesei nóstre, pâna candu se voru aflá nobili fundatori in viétia între cei vii, iara dupa reposarea lorú între cei morti.

In intielesulu acestei hotáriri Multu On. Dta primesci insarcinarea a indrumá pre preotímea parochiale din districtulu Multu On. DTale sa se petróca in diptichulu (pomelniculu) viiloru alu respectivei S. bisericeii numele A l e s s a n d r u s i A n n ' a si sa le pomenésca la tóte santele slujbe ddieesci; ear dupa trecerea nobililoru fundatori din viétia (ceea ce se va notificá la tempulu seu) sa-i petróca in diptichulu reposatiloru si preotímea sa urmeze cum sa aretatu mai susu.

Din siedint'a consist. tinuta la Caransebesiu in 22 Septembre 1856.

Episcopulu diecesanu.

Ioann Popasum, p.

Principatele románe unite.

Bucuresci, 1/12 Octobre.

Vediendu cine-va cele ce se petrecu prin cluburile rosiloru si prin adunárilé lorú, dise de sine: sociatí ale amiciloru constitutiunei, nu póte sa nu se desguste si sa nu strige cu indignatia: iéta cum intielegu acesti ómeni, cari din nefericire au condusu pâna astadi trebile tieréi si opiniunea publica, iata cum intielegu acesti liberali si patrioti nec plus ultra, drepturile cetatieniloru si libertatea de opiniuni! iata cum intielegu acesti plapomari ambitiosi, acesti perturbatori de meseria interesele patriei! si iata pentru ce, camerile trecute nu facéu nimicu, si interesele natiunei suferiau in stagnatiune, cáci nu vedemu din partea reprezentantiloru tieréi decátu numai dispute si certe de portfoiun. Vedia acum si convinga-se alegatorii odata pentru totu deun'a, in mânilé cui trebuie sa incredintiedie mandatulu de deputatu si interesele patriei.

Dispute si certe, urlete si vociferári insulte si calumnii, gionturi, imbranceri si batái, iata ce s'a petrecutu prin adunárilé rosiloru, iata cum sciu Dloru sa useze de libertátile ce ni s'a acordatu

prin constituțiune, iată în fine rezultatele ce căta să aștepte cineva dela nisece oameni alu căroru elemente de viață nu pôte fi decâtu conspirările și anarhi'a.

Ce voru face însă cei dela Ordin e a în fația insulteloru ce au primitu dela roșii, dela acești oameni ai desordinei cari le căuta pricina, cari alérga la totu felulu de mijloce pentru a se impune alegatoriloru și națiunei ce au devenitu calulu loru de b a t a l i e și mijloculu de exploatare perpetua, în numele celoru mai sacre principii?! Ce voru face conservatorii în fația atatoru atacuri și calumnii contr'a onórei și demnității loru publice și publice și private? Rupe-voru pentru totu deun'a ori ce relațiuni cu acești oameni, cari totu deun'a s'a servitu de densii că de nisece unelte pentru scopurile loru particulare și exclusiviste? sau continua-voru că și pâna acum a fi jucaria aceloru oameni cari au ultragiatu pâna și chiaru mormintele părintiloru loru?

Credemu, ca boerii se voru fi desceptatu acum și se voru fi invetiatu minte, și voru alungá dela densii pe amicii și aliații loru cei falsi ca nu voiescu a mai avea nici o legatura politica și nici o solidaritate cu acești oameni ca nu mai recunoscú nici unu altu comitetu decâtu întregulu colegiu electoralu alu națiunei și lasandu astfelu alegatoriloru tóta libertatea de actiune în afaceri politice. Cu modulu acest'a voru încetá urele și desbinările pentru deputatia, diverginti'a și luptele de partitu nu si voru mai avea loculu, și se va sferși odata cu acésta lupta care a adusu tóte relele și tóte nefericirile pe capulu bieteii națiuni. Căci națiunea, precum a disu cu dreptu cuventu printiulu D. Ghic'a, n e c u n ó s c e p e f i a c a r e c e p ó m a s u n t e m u. —

„Reform'a.“

Mari'a Sea Domnitoriul, însoțitu de d. ministru alu Încrârilor publice adinterim, au plecatu spre a visitá, trecendu prin Tergovisce, orasiel e Câmpu-Lungu și Curtea-de-Argesiu. Duminec'a viitoare, M. S., întorcendu-se prin Pitesti va fi aci.

D. printiu G. Stirbeiu, ministrulu de esterne, avendu a lipsi pentru puținú tempu dela postu; prin decretu domnescu D. P. Mavrogeni, ministrulu de finantie, este insarcinatu cu interimulu ministeriului de esterne pâna la întórcerea dlui printiu Stirbey.

V a r i e t á t i.

** Maj. Sea Imperatul Ferdinandu s'a întorsu la Prag'a și a fostu primitu cu entusiasmú de cătra populațiune.

** Primat e l e U n g a r i e i S c i t o w s k y fu mai de multu tempu bolnavu. Dupa scirile cele mai dincóce starea sanatății prelatulu erá fórte precaria. Mejestăt ile Se l e I m p e r a t u l u și Imperatés'a au insarcinatu pre cancelariulu Ungariei a se încunoscintiá di de di despre starea sanatății primatelu. Unu telegramu de eri spune ca au muritu în 19 Oct. n.

** Esc. Sea Eppulu rom. cat. M. Fogarasine spune G. Tr. ca a fostu în Oct. n. în visita la Esc. Sea Metropolitulu gr. cat. Alesandru St. Siulțiu în Blasiu.

** Ministrulu de finantie c o n t e L a r i s c h, care se afla în concediu, se dice ca si-a mai prelungitu concediulu. Afacerile ministeriului de finantie la port'a interimalu chefulu de sectiune de Beke, cá „subsecretariu de statu.“

** Inalt'a c. r. comanda militaria a țierei a facutu dispusetiune, cá contumati'a pentru vitele cornute straportate din Romani'a sa se reduca la 10 dile, pentrucá scirile despre starea sanatății vite-loru e acum imbucuratórie.

** Docenti'a dlui Dr. Racuciu la academi'a c. r. de drepturi în Sabiu, ne spune o corespundintia a Gazetei Tr. din Clusiu, a datu de greutáti mari.

** Necrologu. În Cernauti repausá Vasiliu Ioanovicu profesorulu, asesoru consistorialulu și deputatu dietale. Meritele ce si le-a castigatu în viaț'a sea cea activa i dau dreptulu a fi gelitu de țiera, de literatur'a româna și de biserică. Fia-i țierán'a usióra!

** Dela Brasioyu aflámu, ca în tempulu colerei din urma unu d. anume Hagi Ionitza Constantinu, Cavaleru de ordinu c. r. austriace, rucesci, turcesci și francese, au contribuitu fórte multu la domolirea reului, atátu prin ajutoriulu seu medicinalu, cátu și prin bunetatea animei sele, cu carea se interesá de bolnavi fâra de a face deosebire între clasele societății. Pre cei seraci ia ajutatú cumpe-rándu-le multor'a însusi medicin'a. Despre aceste tóte atestéza subscrierile de persónele cele mai distinse ale Brasiovlui.

Totu pe base de documente mai aflámu ca acestu d. au facutu cure (de scrofule), la cari alti medici, în unu síru de ani curándu mereu, nu au pututu sa le ese în capetu, și adeca în restempu de vre-o 7 luni. Brasiovenii potú sa-si gratuleze, deca au unu atare barbatu în mijloculu loru.

** Din Aradu se scrie: La noi morbulu epidemicu domnesce în fórte mare gradu, într'atát'a cátu omulu celu mai sanetosu, în urmarea sgirciuriloru în tempu de 4 óre remane mortu. Tempulu a începutu a fi mai recorosu.

** (C o l e r ' a .) Dupa scirile, ce ni le aduce „Wr. Med. Presse“ numerulu persóneloru cercate de colera, dela erumperea

ei în Austri'a (1 Iuliu) pâna la 15 Sept. se urcă la 70,000, dintre cari mai bine de 40,000 au caditu victima acelei'a. Sum'a acest'e într'adeveru este însemnata și înfricosiata, și totusi, durere, ca din puținé locuri ne vinu sciri despre continerea ei. Și adeca în singuraticel e provincii se afla urmatórea proportiune. Austri'a infer. în Vien'a (pâna în 25 Sept.) s'au bolnavitu 2596, insanatosiatu 617, muritu 1131, remasu bolnavi 530; în siesurile întinse s'au bolnavitu 12,690, insanatosiatu 6424, muritu 4327, remasu boln. 1939. Austri'a super: aci epidemi'a se ivi numai sporadica. În unele ținturi, și adeca în Boemi'a: s'au bolnavitu 24,523, insanatosiatu 10,885, muritu 11,647, remasu b. 1891. Moravi'a: s'au bolnavitu 31,189, insanatosiatu 15,345, muritu 13,966, remasu b. 1889. Silesi'a: s'au bolnavitu 834, insanatosiatu 263, muritu 300, remaisu boln. 271. Bucovin'a: s'au bolnavitu 6789, insanatosiatu 2966, muritu 3134, remasu b. 689. În teritoriulu administrativu alu Leopolei Galitiei: s'au bolnavitu 7191, insanatosiatu 2173, muritu 3626, remasu b. 1392. În cerculu adm. alu Cracoviei, mai întâiu a fostu sporadica, dupa aceea în dilele din urma a devenitu epidemica și ad. s'au bolnavitu 181, insanatosiatu 80, muritu 33, remasu b. 98. Stiri'a: numai casuri sporadice. În Litorale, Görz și Triestu: s'au bolnavitu 396, insanatosiatu 101, muritu 137, remasu b. 125. În Ungari'a: s'au bolnavitu 7032, insanatosiatu 1794, muritu 3024, remasu b. 2214. În Croati'a și Slavoni'a pâna în 15 Sept. se ivi numai sporadica, de atunci au începutu a deveni epidemica. —

** D u e l u. Într e notitiele diuarieloru nemțiesci aflámu și urmatórea: În cercuri militare au făcutu sensatiune unu duelu din padurea cetății aprópe de capel'a Hermineloru la Pest'a, ce s'a întemplatú între doi oficiieri dela unu regimentu de infant. Capitanulu G. . . r., românu, fu provocatu din partea unui locot. super. în urm'a unei certe natinnale. Duelulu s'a primitu, și s'a alesu sabi'a cá arm'a de duelu; s'a aflatu și secundanti și la $\frac{1}{2}$ óre diminiți'a se bateau duelanti în loculu aretatu. Capitanulu G. capatá o astfelu de lovitura la mân'a stânga, încátu acest'a i spândiurá pâna la incheutori (?), și în o asiá stare deplorabila trebú sa-lu duca în caru la locuint'a sea. Ambii oficiieri au cuitatu dejá. Capitanulu G. s'a cerutu sa se transpórt e la Gratz. — Ne aru paré reu candu s'aru adeveri scirea acest'a.

** Notele cele nóue de unu florinu voru pasi în circulatiune dela 1 Novembre n. De atunci se va sistá fabricatiunea noteloru de banca de unu fl. cu totulu.

** P u s c i c u u m p l a t u r ' a d i n a p o i p e n t r u a r m a t a a u s t r i a c a. Precum se audé puscile de fehiulu acest'a, dupa sistemulu unui englezu Remington, s'au probatu în arsenalulu de artileria. Ele au o constructiune simpla asiá încátu ori ce omu sa se póta cu inlesnire servi de dens'a și pre lánge aceea, póte sa dea 16 focuri pre minuta. În tóta armat'a se voru adaptá puscile dupa sistemulu acest'a.

** R e m a s i t i e l e (m o s t e l e) l u i I o a n n N e p o m u c u , care fura straportate în tempulu resbelulu la Salzburg, se voru reintórc e îndereptu la Prag'a. (Sicriulu în care suntú pastrate remasitiel e de argintu massivu.)

** Escessele contr'a lesuitiloru în Prag'a iéu dimensiuni totu mai mari. Politia are continuu de lucru cu împedecarea și domolirea demonstratiuniloru.

** L e g i u n a r i d i n c o r p u l u l u i K l a p k a au mai sositu încă la Vien'a. Feciorii de rendu spunu toti unanimu ca au fostu insielati și sedusi.

** S c i r e a d e s p r e d e c o r a t i u n e a s i d o t a r e a l u i K l a p k a de cătra regimulu prussianu o dechiará „W. Abdp.“ de neadeverata.

** Kossuth a sositu în 13 Oct. n. în Milanu.

** O b r o s i u r a n e v e n i a m a n a , intitulata „11/23 Februaru 1866“ de Nicolae Cretulescu, Bucuresci, tipógrati'a lucratoriloru asociati pasagiulu românu 12. Brosiur'a cuprinde cele petrecute mai cu sêma sub tempulu ministeriului Cretulescu de sub domni'a lui Cuz'a. Ea arata cu o moderatiune și tactu cam raru obicinuitu dincolo de Carpati, ca acei'a esageréza, cari vréu a încarcá tóte relele de sub regimulu trecutú dlui Cretulescu, și arata ca acele rele datéza de mai înainte și adeca, de candu erau la putere dintre acei ce suntú și astadi. Ministeriulu Cretulescu au avutu ce e dreptu greutáti de a învinge pentrucá sa descurce incurcaturile de altii, însă au venitu 11/23 Februaru și au facutu capetu la tóte planurile, prin care se puté statori o ordine în trebile țierei și cu deosebire în ale finantieloru.

Î n s e m n a t a t e a c o m e r c i u l u i A u s t r i e i c u T u r c i ' a. Din unu memorialu alu dlui Ferd. Haas c. r. consulu în Iasi, a căru cuprinsu s'a publicatu în „Austri'a“, se vede, ca comerciulu Austriei cu Turci'a cresce mereu. Pretiulu comerciului acestui'a socotitu de Haas suie la 140 milióne, séu cam a patrú parte din comerciulu ce-lu are țintulu (teritoriulu) vamalu austriacu cu țierile straine. Comerciulu pe mare e socotitu numai a proximativu, pe candu celu de pre uscatu este aretatu cu date detáiate. Esportulu din Austri'a cătra Turci'a întrece cu multu importulu de acolo. În 1864 negociulu de esportu întrecea cu 88% pre celu

de importu (esportu e marfa ce ese si importu ce intra in tiara.) Importu dela 1854 pâna la 1863 au scadiutu si adeca dela 29 $\frac{1}{2}$ milioane la 28 milioane. In acelasi tempu in sa au crescutu esportulu din Austria câtra Turcia dela 2,124000 f. la 51,955000 f. Vorb'a e aici inca totu numai de comerciulu de pre uscatu. Asemenandu articuli cari trecu marginea câtra Turcia cá esportu, se arata, ca industri'a din patria (Austria) desvolta o concurentia de insemnate in pietele orientale. Esportulu celu mai insemnatu este : de marfa ordinaria de lucruri menunte, de marfa de pele si gumi, vestminte fine si marfa de moda, marfa de cea mai fina de lucruri menunte, marfa ordinaria si de mijlocu de lâna, marfa ordinaria de pelé si gumi, marfa fina de feru, marfa de mijlocu de bumbacu si arme, vestminte de cele mai fine si marfa de moda, marfa fina de pandia si charthia de câte 1 pâna la 5. 3 milioane ; marfa fina de lemn, marfa fina de lâna, marfa ordinaria de metasa, de feru, marfa fina menunta, marfa ordinaria de aprinsu, marfa de mijlocu de pandia, zacharu, marfa fina de bumbacu, cara, stiela fina de câte mai multu de o jumetate de milionu si alti mai multi articuli de mai putina insemnate. Fatia cu desvoltarea, ce a inceputu comerciulu de fabricate de vre-o trei ani incóce, e de asteptatu, cá industri'a patriei sa concureze totu mai multu in pietele orientale si asiá sa redice comerciulu de esportu. Esportulu de unii articuli insemnati s'aru putea aventá mai multu, deca s'aru purtá mai multa grigia de referintiele pieteloru de acolo, precum se întempla in Franci'a, Angli'a si Elveti'a, unde anumite fabrici se ocupa cu productiunea articuliolru de lana si de bumbacu, ce au trecere in pietele orientelui. Aceste prin agentii anumiti, cari calatorescu acele tieri si se facu cunoscutu cu cerintiele si gusturile de pe acolo, si asiá si intocmescu productiunea.

* * Ungurii a supriti. „K. Közl.“ afla cu multa indignatiune, ca in Bucovin'a unde in siése sate se afla 9800 magiari, diferitele regime, acum demultu se silescu, parte ai germanisá parte ai polonisá. In fia-care comuna unгурésca au indesatu (regimele) câte unu cehu vagabundu (foldöfnutó) de notariu, carele nici o vorba nu scia ungresce ; ordinatiunile s. a. tóte le impartásiescu in limb'a nemtiésca, cu tóte ca judii, antistii si poporulu nu sciu nici o vorba nemtiesce. — Aceste tóte aru fi bine sa nu se întemple nici in Bucovin'a, dara nici asemenea acestor'a in Transilvani'a si 'n unele pârti ale Ungariei si inca la majoritati de natiuni, dara nu la fractiuni neinsemnate, cum e cea unгурésca din Bucovin'a.

* * Fenomenile vulcanice dela Santorinu pare ca au incetatu de a atrage atentiunea invatiatorulu. Cu tóte aceste intensitatea lor a crescutu in acesti de pe urma tempu, si eruptiuni mai violenti inca au venitu acum de curendu sa respandésca ingrijirea printre poporatiune. O detunatura infricosiata, si care au fostu audita la o distantia de mai multu de cinci-dieci de mile prin pregiuru, a fácutu sa sara, dílele aceste la o inaltime ingrozitóre verfulu conicu alu insulei George I. Mai cu séma pe acestu punctu, totudéun, a in focu si in miscare, pare a se concentrá astadi tóta puterea vulcanulu supt-marinu. Mic'a insula Aproesá, care s'a radicatú acum din mare, remane inerte si rece in tóta intinderea sea.

Putínu fumu care se inaltia in câte-va locuri in jurulu craterulu stinsu, arata singuru astadi originea aparitiunei insulei. Cele optu mici insule cari paruse despártite si nu deodata, intre insulele Néa Kaimeni si Palea Kaimeni, s'au intrunitu dela nordu pâna la sudu. Mas'a lor, cu totulu vulcanica si de unu caracteru particulariu, cresce in tóte dílele intr'unu chipu nesimtitu si fára nici o manifestare de caldura nici de vapóre. Poporatiunea podgoriana dela Santorinu s'a crediutu autorisata a sperá ca vapórele de puciósa ce se respandise in insula aru fi destrasu bólele viei, séu celu putínu aru fi opritu desvalirea lor. Din nenorocire n'a fostu asiá, si ból'a oidium a facutu in acestu anu stricaciuni mai mari decátu anii trecuti.

* * O companie de cinci persóne, esplotandu tiermurile riu-lui Colorad'a, a descoperitu acum de curendu o mare piramida in mijloculu unei câmpii desierte. Ea erá compusa din pietri de 18 degete puna de 3 picióre de grosime si de 5 pâna la 8 de lungime. In partea ei superióre existe unu podisiu avendu mai multu de 50 de picióre fia-care lature ; in sa se presupune ca paramid'a au fostu ast-felu trunchiata printr'o scuturatura a pamentulu, séu póte neispravita la cladirea ei, fiindu ca s'a gásitu pe pamentu o multime de materiale cari paru a proveni séu din derimare séu din pregatire pentru cládire. Asiá cum este astadi, monumentulu are 104 picióre de inaltime. Acestu monumentu se deosebesce de piramidele Egipetulu intro catu aceste suntu compuse din pietri asiédiate in trepte, pe candu in piramidele americane materialele au fostu cioplite dupa unghiulu de inclinare datu, suprafati'a lor e neteda de josu pâna in verfu. „Rom.“

Nr. 31—1 **Concursu.**

Pentru întregirea statiunei vacante de invatiatoriu in comunitatea gr. res. Branesciu, ce este ingremiata inclitulu Comitatu alu Cerasiului si Protopresbiteratulu gr. or. românú ala Fagetulu, se escrie prin acést'a concursu.

Redactoru respundietoriu Nicolau Cristea.

Cu acést'a statiune suntu impreunate urmatórele emolumente anuale :

- a) in bani gat'a : léfa anuale de 105 fl. v. s.
- b) in naturale : 20 metie de grâu ; 20 metie de cucuruzu ; 100 ponti sare ; 100 ponti elisa ; 15 ponti lumini ; 10 orgii de lemne ; $\frac{1}{2}$ jugeru de gradina pentru legumi pre lângá locuinta libera.

Doritorii de a ocupá acestu postu de invatiatoriu voru avé a a inezestrá petitiunile lor concursuale, timbrate dupa cuviintia, cu estrasulu de botezu, cu atestatele despre absolvirea cu sporiu bunu a cursulu pedagogicu in institutulu preparandialu din Aradu, apoi despre servitiulu de pâna acum'a si portarea lor morala si politica si astfelu inezstrate le voru substerne Venerabilulu Consistoriu dreptu maritoriu alu diecesei Caransebesiulu pâna la 1 Novembre cal. vechiu 1866.

Caransebesiu 29 Septembrie 1866.

Consistoriulu diecesei Caransebesiulu.

Nr. 32—1 **Concursu.**

In comun'a mestecata Denta, comitatulu Temesianu, e vacanta statiunea invatiatorésca cu propunerea in limb'a romána. Emolumentele suntu : 105 f., 50 meti de grâu, 100 p. de lardu, 50 p. de sare, 25 p. de lumini, 8 stângeni de lemne, 4 jugere de pamentu, pausialu de 4 f. si cortelu.

Doritorii de a cuprinde postulu acest'a au de a substerne recursurile lor cuviinciosu timbrate si provediute cu estrasulu de botediu, cu adeverintia despre sciintiele absolvate, despre servitiulu de pâna aci, si despre portarea lor morala si politica pâna in 4 septemâni la

Versietiu in 29 Septembrie 1866.

Consistoriulu Eparchiei Versietulu.

Nr. 30—2 **Concursu.**

Devenindu vacantia la scólele populare rom. gr. or. din Protopopiatulu Orestiei urmatórele statiuni de invatiatori cu acést'a se deschide Concursu pâna la 20 Octobre a. c. st. v. si anume :

- 1) Sibotu cu unu salariu anualu de 80 fl. v. a. quartiru liberu si lemnele trebuincióse. —
- 2) Sabisielulu vechiu cu unu salariu anualu de 60 fl. v. a. quartiru liberu si lemnele trebuincióse.
- 3) Sibisielulu nou cu unu salariu anualu dela copii si cantoritulu Bisericei in suma de 60 fl. v. a. quartiru si lemnele trebuincióse.
- 4) Orestiór'a de susu cu scólele centrale la care su afiliate comunele vecine : Oresciór'a de josu — Buciumu — Ludesti, Costesti — cu unu salariu anualu in suma de 220 fl. v. a. lemnele trebuincióse si quartiru.
- 5) Gelmariu cu unu salariu anualu de 80 fl. v. a. lemnele trebuincióse si quartiru. —

Doritorii de a ocupá aceste statiuni au a-si tramite cererile lor adresate la acestu scaunu Protopopescu pâna la susu scrisulu terminu, documentandu ca suntu de religi'a gr. res. cu purtare morala buna — ca suntu pedagogi s'au teologi absoluti si sciu cantá-rile si tipiculu bisericescu. Oresea 2 Oct. 1866.

Nicolau Popoviciu,
Protopopu si Inspect. scol. Districtuale.

Nr. 29—3 **Concursu.**

Pentru ocuparea postulu de invatiatoriu la scól'a comunala gr. or. din Tomnatecu in comitatulu Zarandulu se deschide concursu pâna la 20-lea Octobre a. c. st. v.

Cu acestu postu e impreunatu unu salariu anualu de 160 fl. v. a. quartiru liberu si 4 orgii lemne de focu.

Concurentii pâna la terminulu pusu, sa se adresadie la subserisulu cu documentele necesarie.

Hondolu 28 Sept. 1866.

Basilu Piposiu
Protopr. si admin. alu Tractulu
Zarandulu.

33—1 **Concursu.**

La scól'a populara din Sita—Buzeu in Trei Scaune, se cere unu invatiatoriu cu salariu anualu de 100 f. si quartiru liberu.

Pentru acestu postu vacantu se deschide concursu pâna la 20 Octobre a. c.

Doritorii de a ocupá acestu postu, se astérna petitiunile scrise cu mân'a lor, si provediute 1) cu atestatu de botezu, 2) cu atestatu de absolvirea cursulu pedagogicu, séu celu putinq 4—5 clase gimnasiale si 3) atestatu de purtarea morala la subserisulu Scaunu protopopescu.

Brasiovu in 3 Octobre 1866.

Scaunulu Protopopiatulu gr. res. alu Trei-Scaunelor.

Ioann Petricu,
Protopopu si Insp. scol. Districtuale

Editur'a si tipariulu tipografiei archidiececane.